

Odlingsåtgärder i jordbruket 2016

Träda, slåttervall, jordbearbetning, fånggrödor samt spridning av kalk på åkermark

Cultivation measures in agriculture 2016

Set-aside land, temporary grasses, tillage methods, catch crops and application of lime on arable land

I korta drag

Kortliggande träda ökar

Den totala arealen träda ökade med cirka 38 200 hektar mellan 2014 och 2016, och andelen kortliggande träda ökade från 29 procent 2014 till 44 procent 2016. Gammal vall var den vanligaste formen av både långliggande och kortliggande träda.

Vanligast med baljväxtvallar

Vid etableringen av slåttervallen såddes 80 procent av vallarealen in med en vallfröblandning innehållande en blandning av baljväxter. Allra vanligast var en blandning som innehöll både vit- och rödklöver. Ekologiskt odlade vallar såddes oftare in med baljväxter jämfört med konventionellt odlade vallar.

Mindre andel som vårbearbetas inför sådd av vårspannmål

Andelen av arealerna som vårbearbetades inför sådd av vårkorn och havre minskade med 13 respektive 21 procentenheter mellan 2014 och 2016, vilket troligen delvis berodde på att det inte gick att söka den nya miljöersättningen för vårbearbetning våren 2016. Den vanligaste fånggrödan 2016 var vallgräs, följt av oljerättika/rättika.

Tre procent av åkermarken kalkas

Knappt tre procent av åkerarealen kalkades 2016. Andelen har inte förändrats sedan 2010. Inte heller mängden spridd kalk har förändrats signifikant sedan 2010. Totalt spreds 337 000 ton kalkningsmedel 2016, vilket motsvarar cirka 142 000 ton CaO totalt, eller cirka 2 ton per hektar kalkad åkermark. Mängden kadmium i kalkningsmedel som spreds på åkermarken 2016 beräknas totalt till 114 kg.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Ylva Andrist Rangel, SCB, tfn 010-479 68 56, ylva.andrist-rangel@scb.se
Anna Redner, SCB, tfn 010-479 67 05, anna.redner@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-3815 Serie MI - Miljövärd. Utkom den 29 november 2017.
URN:NBN:SE:SCB-2017-MI30SM1703_pdf
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Helen Stoye, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Bakgrund	4
Resultat	5
Andelen kortliggande träda ökar	5
Större andel yngre vallar på ekologiskt odlad areal	5
80 procent av slåttervallsarealen såddes in med baljväxter	5
Plöjning dominerande jordbearbetning inför sådd av spannmål	5
Vårbearbetning inför sådd av korn och havre har minskat	6
Vallgräs vanligaste fånggröda	6
Knappt tre procent av åkerarealen kalkas	6
Användningen av strukturkalk kvar på samma nivå	6
Kadmium i kalk spridd på åkermark	7
Tabeller	8
Tecken och förkortningar	8
1.1 Trädesareal 2016 fördelad på kort- och långliggande träda	9
1.2 Träda 2016 fördelad efter etableringsgröda	10
2.1 Slåttervall 2016 fördelad efter ålder	11
2.2 Slåttervall 2016 fördelad efter utsädet med avseende på baljväxtinblandning	12
3.1 Jordbearbetningsteknik inför 2016 års grödor (höstspannmål, vårkorn och havre)	13
3.2 Tidpunkt för första jordbearbetning inför 2016 års grödor (höstspannmål, vårkorn och havre)	14
3.3 Fånggrödor hösten 2016	15
4.1 Spridning av kalk på åkermark angivet som kalkad åkerareal (hektar och procent av total åkerareal) och kalkningsmedel (ton) 2016	16
4.2 Total mängd kalciumoxid (ton CaO) och magnesium (ton Mg) i spridd kalk samt hektargivor på kalkad åkerareal (ton CaO/hektar, kg Mg/hektar) 2016	17
Kartor	18
1. Produktionsområden (PO8)	18
Fakta om statistiken	19
Detta omfattar statistiken	19
Definitioner och förklaringar	20
Så görs statistiken	21
Statistikens tillförlitlighet	21
Olika feltyper	21
Modellantaganden	23

Bra att veta	23
Jämförbarhet över tid	23
Jämförelse med annan statistik	24
Publicering	25
Annan statistik	25
In English	26
<hr/>	
Summary	26
List of tables	27
List of terms	28

Statistiken med kommentarer

Bakgrund

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljömål. Dessa är i huvudsak tänkta att vara uppfyllda till år 2020. Några av målen, bland annat Ingen övergödning, berör förluster av näringsämnen till mark, luft och vatten.

Som ett led i uppföljningen av miljömålen gör Statistiska centralbyrån (SCB) undersökningar bland landets jordbruksföretagare. Dels undersöks jordbrukets hantering av gödselmedel och stallgödsel, dels undersöks andra åtgärder inom odlingen. Föreliggande rapport redogör för odlingsåtgärder jordbrukarna vidtagit under odlingssäsongen 2016. Undersökningen syftar till att bestämma i vilken grad mark som ligger i träda är bevuxen. De odlade vallarnas ålder undersöks, liksom vallarnas innehåll av kvävefixerande grödor såsom olika vallbaljväxter. För spannmål som vårkorn, havre och höstsäd ingår i undersökningen att ta reda på när och hur marken bearbetats inför odlingssäsongen. Från och med 2014 ingår även spridning av kalk på åkermark i undersökningen. Avsnittet om kalk omfattar total kalkad åkerareal, mängd kalkningsmedel totalt och omräknad till mängd CaO samt kalkens innehåll av magnesium och kadmium. En särredovisning görs för strukturkalk. Resultaten presenteras för riket, jordbrukets åtta produktionsområden och, för kalk, även för län.

Resultat

Andelen kortliggande träda ökar

Av den totala trädesarealen har andelen kortliggande träda, åkermark som varit obrukad i ett eller två år, ökat sedan föregående undersökning. För 2016 skattas att 44 procent av trädesarealen var kortliggande, jämfört med 29 procent 2014 (tabell 1.1). Andelen långliggande träda har minskat i motsvarande utsträckning från 71 procent år 2014 till 56 procent 2016. Att den kortliggande trädans andel ökat beror till stor del på att den totala arealen träda ökade med cirka 38 200 hektar mellan åren 2014 och 2016. Ökningen av den totala arealen träda beror sannolikt delvis på kravet på ekologiska fokusarealer inom förgröningsdelen av gårdsstödet, där bland annat träda räknas som ekologisk fokusareal.

Liksom i föregående undersökning bestod den långliggande trädan till största delen av gammal vall. Den kortliggande trädan bestod också till största delen av gammal vall, även om andelen stubbträda var större jämfört med den långliggande trädan (tabell 1.2). För kortliggande träda utgörs kategorin ”Annat” till största delen av svarträda, vilket betyder att marken ligger bar utan växtlighet.

Större andel yngre vallar på ekologiskt odlad areal

I tabell 2.1 redovisas arealen slåttervall fördelad efter ålder. Jämfört med den konventionellt odlade slåttervallen var en större andel av den ekologiskt odlade endast ett eller två år gammal.

Med ekologiskt odlad menas här vallar med ersättning för ekologisk odling. I ekologiska vallar är det viktigt att bibehålla en viss mängd baljväxter, såsom klöver, som fixerar eget kväve från luften. Eftersom vallbaljväxternas andel minskar med vallens ålder behöver ekologiska vallar brytas tidigare än konventionellt odlade vallar för att inte tappa i produktionsförmåga.

80 procent av slåttervallsarealen såddes in med baljväxter

Den mest förekommande vallfröblandningen vid insådd av slåttervall var en blandning som innehöll baljväxter. En sådan blandning användes på 81 procent av slåttervallsarealen (tabell 2.2).

Av vallfröblandningar med baljväxter var blandningar med både röd- och vitklöver i utsädet vanligast, och denna typ användes på 49 procent av slåttervallsarealen vid insådd. Övre Norrland (NÖ) var det enda område där det i stället var vallar med enbart rödklöver som baljväxt som dominerade, och sådana vallar utgjorde där 48 procent av slåttervallsarealen. Det finns sortmaterial av rödklöver som är mer hårdigt än sorter av vitklöver och lusern, vilket förklarar rödklövers dominans i de nordligaste delarna av Sverige.

Som nämnts ovan är de ekologiskt odlade vallarna beroende av att ha en hög andel baljväxter för att tillgodose kvävebehovet, vilket kan förklara varför så mycket som 93 procent av den ekologiska slåttervallsarealen såddes in med någon typ av baljväxt i vallfröblandningen. För de konventionella slåttervallarna var motsvarande arealandel 76 procent.

Plöjning dominerande jordbearbetning inför sådd av spannmål

Inför sådd av höstspannmål var det 68 procent av arealen som enbart plöjdes eller bearbetades med en kombination av plöjning och stubbearbetning. Cirka 30 procent av arealen plöjdes inte, utan stubbearbetades enbart. Endast 2 procent direktsåddes (tabell 3.1). Inför sådd av vårkorn och havre var det på samma sätt som tidigare år en mycket stor andel av arealen som plöjdes inför sådd, 82 respektive 91 procent.

Vårbearbetning inför sådd av korn och havre har minskat

Vårbearbetning inför sådd av vårkorn och havre har minskat med 13 respektive 21 procentenheter mellan 2014 och 2016 (tabell 3.2). En orsak till att mindre areal vårbearbetades 2016 kan vara reformen av jordbrukspolitiken som genomfördes 2015. Det blev då ett glapp på några år där det inte gick att söka nya åtaganden för minskat kväveläckage (fånggröda och vårbearbetning), vilket fick till följd att arealen med miljöersättning för vårbearbetning 2016 minskade, från 83 200 hektar 2014 till 15 200 hektar 2016.

Vallgräs vanligaste fånggröda

Vallgräs var den vanligaste fånggrödan, 65 procent av fånggrödearealen, följt av oljerättika/rättika med 21 procent (tabell 3.3) Med fånggröda menas här växtlighet som odlas mellan två grödor för att reducera växtnäringsläckage. Endast arealer med den nya miljöersättningen för minskat kväveläckage, aktuell från och med 2016, ingår i statistiken. Enligt Jordbruksverket har arealen fånggrödor minskat kraftigt (tabell 3.3). De minskade arealerna kan troligen till en viss del bero på problem med växtföljdssjukdomar, främst klumprotsjuka som angriper vitsenap och delvis även rättika och oljerättika. Engelskt rajgräs, som ingår i gruppen vallgräs, har i vissa delar av södra Sverige blivit ett ogräsproblem där det odlats som fånggröda. Dessutom kan inte arealer med miljöersättning för fånggröda användas som ekologiska fokusarealer inom förgröningsdelen av gårdsstödet, vilket också kan ha bidragit till minskningen av fånggrödearealen. Störst arealer fånggröda fanns i Götaland, vilket är naturligt eftersom miljöersättningen för fånggröda endast kan sökas för areal i nitratkänsliga områden.

Knappt tre procent av åkerarealen kalkas

Kalkningsmedel spreds under 2016 på cirka 72 000 hektar åkermark, vilket motsvarar knappt 3 procent av den totala åkerarealen (tabell 4.1). Andelen kalkad åkerareal har varit relativt konstant under de senaste åren. Den totala mängden kalkningsmedel, omräknad till kalciumoxid (CaO), var 2016 cirka 142 000 ton (tabell 4.2). Utslaget på den kalkade arealen blir det cirka 2 ton CaO per hektar. Mängden magnesium (Mg) som spreds med kalkningsmedel 2016 var cirka 5 600 ton, vilket motsvarar cirka 80 kg Mg per hektar kalkad åkermark.

Användningen av strukturkalk kvar på samma nivå

Strukturkalk är släckt eller bränd kalk som förutom att den har en pH-höjande effekt också påverkar strukturen på lerjordar positivt. Strukturkalk innehåller, till skillnad från kalkstensmjöl, aktiv CaO. I tablå 1 redovisas strukturkalk separat, men den ingår även som en delmängd av den kalk som redovisas i tabellerna 4.1 och 4.2. Den strukturkalk som redovisas i tablå 1 är de kalkningsmedel som i dag saluförs som strukturkalk. De är blandningar av släckt kalk och kalkstensmjöl/kalkstenskross med en halt av aktiv CaO mellan 15 och 20 procent. Gips, som också har en övergående struktureffekt, ingår inte i statistiken.

Tablå 1. Spridning av strukturkalk 2010–2016. på åkermark angivet som kalkningsmedel (ton), total mängd kalciumoxid (ton CaO), kalkad åkerareal (hektar) samt kalciumoxid per hektar strukturkalkad areal (ton CaO/hektar)

	Kalkningsmedel		CaO		Kalkad åkerareal		CaO	
	ton	fm ¹	ton	fm ¹	hektar	fm ¹	ton/ha	fm ¹
Riket								
2016	37 600 ± 13 400		16 800 ± 6 000		6 800 ± 2 700		2,5 ± 0,3	
2014	34 000 ± 10 200		14 400 ± 4 300		6 100 ± 1 900		2,4 ± 0,1	
2012	31 000 ± 14 900		13 900 ± 6 700		5 400 ± 2 600		2,6 ± 0,3	
2010	.. ± ± ± ± ..	

Anm.: CaO redovisas i 100 % torrsubstans medan kalkningsmedel redovisas utan omräkning till torrsubstans.

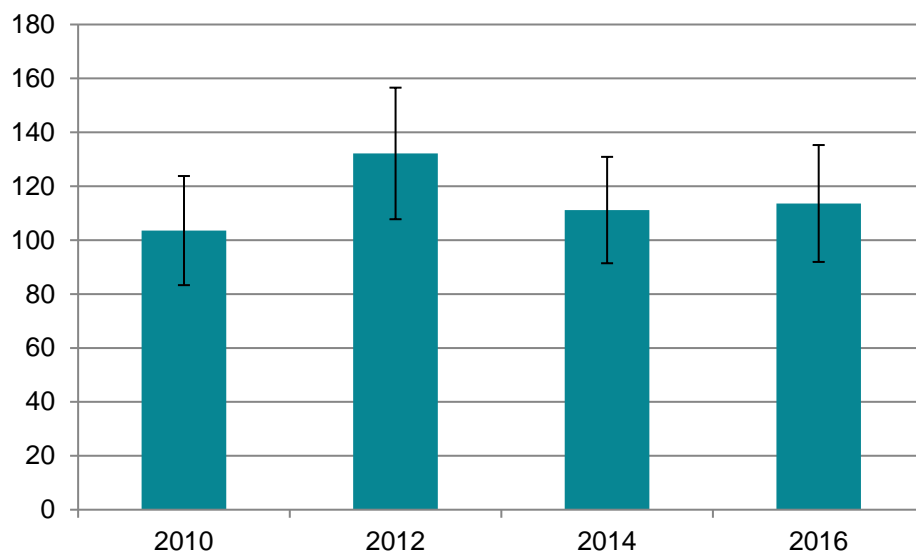
1) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

Kadmium i kalk spridd på åkermark

Mängden kadmium i kalkningsmedel som spreds på åkermarken 2016 beräknas totalt till 114 kg, vilket är i nivå med 2014 (figur 1). Det kan jämföras med tillförseln av kadmium via fosforgödselmedel som odlingsåret 2015/2016 var 80 kg (MI 30 SM 1701). Skillnaderna i tillförsel mellan de fyra undersökta åren är inte signifikant.

Kadmium

kg

Figur 1. Mängd kadmium (kg) i kalk spridd på åkermark 2010–2016. Felstap-larna avser 95-procentiga konfidensintervall omkring skattningarna.

Tabeller

Tecken och förkortningar

Symbols and abbreviations

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges. Redovisningen begränsas till resultat som grundas på minst 20 observationer och ett medelfel < 35 %. För skattningar avseende andelar gäller minst 50 observationer.	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
PO	Produktionsområde	Agricultural production area
GSS	Götalands södra slättbygder	Plain districts in Southern Götaland
GMB	Götalands mellanbygder	Central districts in Götaland
GNS	Götalands norra slättbygder	Plain districts in Northern Götaland
SS	Svealands slättbygder	Plain districts in Svealand
GSK	Götalands skogsbygder	Forest districts in Götaland
MSK	Mellersta Sveriges skogsbygder	Forest districts in Central Sweden
NN	Nedre Norrland	Lower parts of Norrland
NÖ	Övre Norrland	Upper parts of Norrland

1.1 Trädesareal 2016 fördelad på kort- och långliggande träda

1.1 Set-aside land (fallow) 2016 by short and long term set-aside

	Antal företag ¹	Areal träda ² ha	Andel av trädesarealen med			
			Kortliggande träda ³		Långliggande träda ³	
			%	fm ⁴	%	fm ⁴
Riket						
2016	2 028	167 600	44 ±	5	56 ±	5
2014	1 281	129 400	29 ±	4	71 ±	4
2012	1 332	151 500	38 ±	4	62 ±	4
2010	..	176 800	46 ±	4	54 ±	4
2008	..	146 500	25 ±	3	75 ±	3
2006	..	306 900	49 ±	3	51 ±	3
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	239	8 200	51 ±	9	49 ±	9
Götalands mellanbygder	345	10 400	60 ±	10	40 ±	10
Götalands norra slättbygder	330	28 200	44 ±	10	56 ±	10
Svealands slättbygder	406	62 100	36 ±	9	64 ±	9
Götalands skogsbygder	331	25 500	51 ±	16	49 ±	16
Mellersta Sveriges skogsbygder	147	18 400	57 ±	15	43 ±	15
Nedre Norrland	109	5 900	38 ±	18	62 ±	18
Ovre Norrland	121	9 000	31 ±	15	69 ±	15

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från Lantbruksregistret, Träda grödkod 60.

3) Kortliggande = 1 och 2 år. Långliggande = 3 år eller mer.

4) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

1.2 Träda 2016 fördelad efter etableringsgröda

1.2 Set-aside land (fallow) 2016 by establishment crop

	Antal företag ¹	Areal träda ² ha	Andel av trädesarealen med									
			Gammal vall		Stubb		Gräsinsädd		Gräsinsädd m. baljväxt		Annat ⁴	
			%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³
Träda totalt												
Riket												
2016	2 016	167 600	54 ± 6	25 ± 5	12 ± 5	3 ± 2	6 ± 2					
2014	1 271	129 400	46 ± 4	28 ± 4	13 ± 3	9 ± 3	4 ± 2					
2012	1 324	151 500	42 ± 4	33 ± 4	15 ± 3	5 ± 2	6 ± 2					
2010	..	176 800	32 ± 4	38 ± 4	19 ± 3	4 ± 1	7 ± 2					
2008	..	146 500	41 ± 4	22 ± 3	25 ± 3	9 ± 2	3 ± 1					
2006	..	306 900	31 ± 2	32 ± 3	27 ± 3	10 ± 2	- ± -					
PO⁵												
GSS	236	8 200	37 ± 10	16 ± 6	34 ± 8	8 ± 5	6 ± 3					
GMB	341	10 400	54 ± 10	14 ± 5	22 ± 11	3 ± 2	7 ± 4					
GNS	329	28 200	37 ± 11	45 ± 12	12 ± 9	1 ± 1	6 ± 3					
SS	405	62 100	50 ± 11	29 ± 10	10 ± 10	5 ± 4	7 ± 3					
GSK	329	25 500	73 ± 12	16 ± 10	6 ± 4	2 ± 3	3 ± 3					
SSK	147	18 400	58 ± 15	23 ± 14	11 ± 11	3 ± 4	4 ± 4					
NN	108	5 900	77 ± 23	0 ± 0	6 ± 9	0 ± 0	17 ± 23					
NÖ	121	9 000	86 ± 13	1 ± 1	11 ± 13	1 ± 2	1 ± 1					
Kortliggande träda²												
Riket												
2016	1 095	73 400	45 ± 6	32 ± 6	9 ± 3	5 ± 3	8 ± 3					
2014	373	38 000	26 ± 6	50 ± 7	8 ± 4	7 ± 4	10 ± 4					
2012	460	57 900	22 ± 5	51 ± 6	11 ± 5	5 ± 3	12 ± 5					
2010	..	81 400	12 ± 4	63 ± 5	7 ± 3	5 ± 2	12 ± 4					
2008	..	36 600	25 ± 6	43 ± 7	18 ± 7	10 ± 4	3 ± 3					
2006	..	150 400	16 ± 3	51 ± 4	21 ± 4	12 ± 3	- ± -					
Produktionsområden⁵												
GSS	136	4 200	34 ± 10	21 ± 9	32 ± 10	3 ± 2	10 ± 5					
GMB	209	6 300	42 ± 10	14 ± 6	30 ± 15	4 ± 2	10 ± 5					
GNS	180	12 300	26 ± 9	56 ± 11	6 ± 4	1 ± 1	10 ± 7					
SS	206	22 600	35 ± 12	41 ± 12	5 ± 3	9 ± 7	10 ± 6					
GSK	186	13 100	57 ± 16	24 ± 15	10 ± 8	4 ± 6	5 ± 5					
SSK	86	10 500	59 ± 18	25 ± 18	5 ± 5	4 ± 4	7 ± 8					
NN	39	2 200	.. ± ± ± ± ± ..					
NÖ	53	2 800	94 ± 4	4 ± 3	1 ± 1	0 ± 0	1 ± 2					
Långliggande träda²												
Riket												
2016	921	94 200	61 ± 9	19 ± 7	14 ± 8	2 ± 2	4 ± 2					
2014	898	91 400	54 ± 5	19 ± 4	15 ± 4	10 ± 3	2 ± 1					
2012	864	93 600	54 ± 5	22 ± 4	17 ± 4	4 ± 2	2 ± 2					
2010	..	95 400	50 ± 6	16 ± 4	28 ± 5	3 ± 2	2 ± 2					
2008	..	109 900	46 ± 4	15 ± 3	27 ± 4	9 ± 3	3 ± 2					
2006	..	156 500	45 ± 4	13 ± 3	33 ± 4	9 ± 2	- ± -					
Produktionsområden⁵												
GSS	100	4 000	40 ± 16	10 ± 7	35 ± 13	13 ± 10	2 ± 2					
GMB	132	4 100	72 ± 11	16 ± 9	9 ± 5	0 ± 1	2 ± 3					
GNS	149	15 900	45 ± 19	36 ± 20	16 ± 15	1 ± 1	3 ± 2					
SS	199	39 500	58 ± 16	21 ± 13	14 ± 15	3 ± 4	4 ± 3					
GSK	143	12 400	91 ± 8	6 ± 7	1 ± 2	1 ± 1	1 ± 1					
SSK	61	7 900	56 ± 26	21 ± 23	20 ± 23	3 ± 6	0 ± 0					
NN	69	3 700	67 ± 32	0 ± 0	9 ± 14	0 ± 0	24 ± 34					
NÖ	68	6 300	82 ± 19	0 ± 0	15 ± 19	2 ± 3	1 ± 1					

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från Lantbruksregistret, Träda grödkod 60. Gäller ej arealer för "Kortliggande träda" och "Långliggande träda", vilka är skattade.

3) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

4) Ny redovisningskategori fr.o.m. 2008.

5) PO=Produktionsområden, se sid 8.

2.1 Slåttervall 2016 fördelad efter ålder

2.1 Temporary grasses 2016 by age

	Antal företag ¹	Areal slåttervall ² ha	Andel av slåttervallsarealen							
			1 år		2 år		3 år		4 år eller äldre	
			%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³
Totalt										
Riket										
2016	3 205	805 500	25 ± 2		21 ± 2		18 ± 2		36 ± 2	
Produktionsområden⁴										
GSS	261	30 900	23 ± 6		22 ± 7		27 ± 11		27 ± 9	
GMB	506	96 000	21 ± 4		23 ± 5		22 ± 4		34 ± 5	
GNS	359	84 100	30 ± 6		20 ± 5		18 ± 5		32 ± 8	
SS	433	125 400	19 ± 4		20 ± 5		16 ± 4		45 ± 6	
GSK	866	252 200	26 ± 3		21 ± 3		20 ± 3		34 ± 4	
SSK	260	68 700	20 ± 6		21 ± 6		15 ± 6		44 ± 8	
NN	278	88 500	30 ± 6		19 ± 5		17 ± 5		35 ± 6	
NÖ	242	58 300	29 ± 7		21 ± 5		17 ± 6		32 ± 7	
Konventionellt odlad										
Riket										
2016	2 579	622 300	22 ± 2		19 ± 2		18 ± 2		40 ± 3	
Produktionsområden⁴										
GSS	246	28 400	23 ± 7		19 ± 7		28 ± 12		29 ± 10	
GMB	452	85 000	19 ± 4		24 ± 5		21 ± 5		36 ± 5	
GNS	249	53 600	30 ± 8		17 ± 6		15 ± 6		38 ± 9	
SS	330	87 400	14 ± 4		20 ± 6		15 ± 5		50 ± 8	
GSK	706	200 400	24 ± 4		19 ± 3		20 ± 3		38 ± 4	
SSK	184	49 500	16 ± 7		16 ± 5		15 ± 7		53 ± 9	
NN	209	62 700	28 ± 7		18 ± 6		17 ± 6		37 ± 7	
NÖ	203	52 100	28 ± 7		20 ± 5		18 ± 7		34 ± 7	
Ekologiskt odlad⁵										
Riket										
2016	626	183 100	33 ± 4		27 ± 4		18 ± 3		23 ± 4	
Produktionsområden⁴										
GSS	15	2 500	.. ± ± ± ± ..	
GMB	54	11 100	33 ± 12		22 ± 12		25 ± 13		20 ± 10	
GNS	110	30 500	31 ± 10		26 ± 8		21 ± 8		22 ± 14	
SS	103	38 000	34 ± 9		21 ± 7		17 ± 7		28 ± 9	
GSK	160	51 800	35 ± 8		27 ± 7		18 ± 6		19 ± 6	
SSK	76	19 200	29 ± 11		33 ± 13		14 ± 9		24 ± 11	
NN	69	25 800	34 ± 12		22 ± 10		16 ± 8		27 ± 11	
NO	39	6 200	.. ± ± ± ± ..	

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från JO 16 SM 1701 och JO 14 SM 1701.

3) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

4) Produktionsområden, se sid 8.

5) Ersättning för ekologisk odling.

2.2 Slåttervall 2016 fördelad efter utsädet med avseende på baljväxtinblandning

2.2 Temporary grasses 2016 by type of leguminous plants in the seed mixture

	Antal företag ¹	Areal slåttervall ² ha	Andel av slåttervallsarealen										
			Endast rödklöver		Endast vitklöver		Blandat röd- och vitklöver ³ % fm ⁵	Endast lusern		Övriga samt blandat ⁴		Utan baljväxter	
			%	fm ⁵	%	fm ⁵		%	fm ⁵	%	fm ⁵	%	fm ⁵
Totalt													
Riket													
2016	2 090	805 500	15 ± 2	3 ± 1	49 ± 2	1 ± 0	13 ± 2	19 ± 2					
2014	886	878 000	11 ± 3	1 ± 1	46 ± 5	3 ± 1	14 ± 5	25 ± 5					
2012	..	893 000	11 ± 3	2 ± 1	.. ± ..	4 ± 2	50 ± 6	33 ± 6					
2010	..	894 700	15 ± 3	2 ± 1	.. ± ..	3 ± 2	53 ± 6	29 ± 5					
2008	..	870 700	18 ± 4	3 ± 2	.. ± ..	1 ± 1	51 ± 5	27 ± 4					
2006	..	816 400	20 ± ..	1 ± ± ..	2 ± ..	48 ± ..	29 ± ..					
Produktionsområden⁶													
GSS	173	30 900	15 ± 7	3 ± 3	39 ± 10	0 ± 1	13 ± 7	29 ± 14					
GMB	320	96 000	14 ± 5	1 ± 1	23 ± 5	6 ± 3	40 ± 6	15 ± 5					
GNS	256	84 100	7 ± 4	4 ± 3	55 ± 7	2 ± 1	20 ± 5	14 ± 5					
SS	259	125 400	7 ± 4	4 ± 3	51 ± 8	0 ± 1	11 ± 5	26 ± 8					
GSK	594	252 200	12 ± 3	4 ± 2	61 ± 4	1 ± 1	7 ± 2	16 ± 4					
SSK	156	68 700	4 ± 3	4 ± 4	57 ± 10	0 ± 0	10 ± 5	25 ± 10					
NN	177	88 500	21 ± 6	2 ± 2	47 ± 8	0 ± 0	8 ± 4	21 ± 7					
NÖ	155	58 300	48 ± 9	1 ± 1	30 ± 8	0 ± 0	2 ± 2	19 ± 7					
Konventionellt odlad													
Riket													
2016	1 603	622 300	18 ± 2	3 ± 1	42 ± 3	1 ± 0	11 ± 2	24 ± 3					
2014	688	676 000	15 ± 4	1 ± 1	40 ± 6	4 ± 2	10 ± 5	30 ± 6					
2012	..	693 100	16 ± 4	1 ± 1	.. ± ..	6 ± 4	41 ± 7	37 ± 7					
2010	..	683 900	18 ± 4	2 ± 1	.. ± ..	3 ± 2	44 ± 6	34 ± 6					
2008	..	650 700	21 ± 4	4 ± 2	.. ± ..	1 ± 1	43 ± 5	31 ± 5					
2006	..	533 000	27 ± ..	1 ± ± ..	2 ± ..	39 ± ..	31 ± ..					
Ekologiskt odlad⁷													
Riket													
2016	487	183 100	5 ± 2	2 ± 2	67 ± 4	2 ± 1	18 ± 3	7 ± 3					
2014	198	202 000	4 ± 3	1 ± 1	57 ± 11	1 ± 2	23 ± 10	15 ± 8					
2012	..	199 900	4 ± 2	3 ± 3	.. ± ..	1 ± 2	67 ± 9	25 ± 8					
2010	..	202 300	8 ± 4	1 ± 2	.. ± ..	2 ± 2	74 ± 8	18 ± 7					
2008	..	210 600	11 ± 7	1 ± 1	.. ± ..	1 ± 1	68 ± 10	17 ± 8					
2006	..	269 600	8 ± ..	2 ± ± ..	2 ± ..	63 ± ..	25 ± ..					

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från JO 16 SM 1701 och JO 14 SM 1701.

3) Särredovisas fr o m 2014. Ingick t o m 2012 i kategorin "Övriga samt blandat".

4) Övriga baljväxter samt blandningar av baljväxter. I 2006 år SM kallades denna kategori för "Röd- och vitklöver".

Fr om 2014 ingår ej blandningar med enbart röd- och vitklöver.

5) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

6) Produktionsområden, se sid 8.

7) Ersättning för ekologisk odling.

3.1 Jordbearbetningsteknik inför 2016 års grödor (höstspannmål, vårkorn och havre)

3.1 Tillage methods before crops harvested 2016 (winter grain, spring barley and oats)

	Antal företag ¹	Areal ² ha	Andel av arealen som bearbetades med							
			Endast plöjning		Endast stubb- bearbetning		Plöjning och stubbearbetning		Ingen bearbetning	
			%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³
Höstspannmål										
Riket										
2016	1 733	438 800	59 ± 3	30 ± 3	9 ± 2	2 ± 1				
2014	1 216	458 700	46 ± 3	36 ± 3	14 ± 2	4 ± 1				
2012	1 034	338 600	61 ± 3	26 ± 3	10 ± 2	3 ± 1				
2010	..	410 200	53 ± 3	34 ± 3	11 ± 2	2 ± 1				
2008	..	398 900	52 ± 3	32 ± 3	13 ± 2	2 ± 1				
2006	..	402 400	54 ± ..	28 ± ..	14 ± ..	3 ± ..				
Produktionsområden⁴										
GSS	333	102 700	44 ± 6	45 ± 7	9 ± 3	1 ± 1				
GMB	406	70 200	56 ± 6	29 ± 5	13 ± 5	2 ± 1				
GNS	364	128 600	73 ± 6	18 ± 6	7 ± 3	2 ± 2				
SS	313	99 800	54 ± 7	38 ± 7	6 ± 2	2 ± 2				
GSK	237	26 500	70 ± 7	17 ± 6	13 ± 5	1 ± 1				
SSK	66	10 300	81 ± 15	2 ± 3	17 ± 15	0 ± 0				
NN	14	500	.. ± ± ± ± ..				
NÖ	.	25	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .				
Vårkorn										
Riket										
2016	2 034	308 200	71 ± 3	17 ± 3	11 ± 2	1 ± 1				
2014	1 399	321 900	69 ± 3	16 ± 2	14 ± 2	1 ± 1				
2012	1 452	364 700	77 ± 2	11 ± 2	9 ± 2	2 ± 1				
2010	..	300 800	70 ± 3	14 ± 2	14 ± 2	2 ± 1				
2008	..	395 400	73 ± 2	12 ± 2	13 ± 2	1 ± 1				
2006	..	309 200	72 ± ..	11 ± ..	15 ± ..	1 ± ..				
Produktionsområden⁴										
GSS	334	59 500	74 ± 5	12 ± 4	12 ± 4	2 ± 1				
GMB	401	37 500	67 ± 5	14 ± 4	16 ± 4	2 ± 2				
GNS	254	41 900	86 ± 5	4 ± 2	10 ± 5	0 ± 0				
SS	333	96 000	56 ± 7	38 ± 7	4 ± 3	2 ± 2				
GSK	384	32 600	84 ± 4	4 ± 2	11 ± 4	0 ± 0				
SSK	103	15 800	70 ± 14	14 ± 11	16 ± 12	0 ± 0				
NN	125	13 800	77 ± 12	1 ± 0	23 ± 12	0 ± 0				
NÖ	100	10 900	75 ± 14	12 ± 13	7 ± 6	6 ± 9				
Havre										
Riket										
2016	1 370	180 900	79 ± 3	8 ± 2	12 ± 2	1 ± 0				
2014	898	164 900	73 ± 3	11 ± 2	15 ± 3	1 ± 1				
2012	1 005	196 200	80 ± 3	7 ± 2	10 ± 2	3 ± 1				
2010	..	164 400	75 ± 4	10 ± 3	12 ± 3	3 ± 1				
2008	..	227 600	78 ± 3	9 ± 2	12 ± 2	2 ± 1				
2006	..	206 100	74 ± ..	10 ± ..	14 ± ..	2 ± ..				
Produktionsområden⁴										
GSS	120	10 100	61 ± 11	21 ± 10	14 ± 7	3 ± 2				
GMB	93	4 800	80 ± 10	9 ± 7	11 ± 6	0 ± 1				
GNS	326	58 400	84 ± 5	4 ± 3	12 ± 5	0 ± 0				
SS	266	56 800	76 ± 6	15 ± 5	8 ± 4	0 ± 1				
GSK	354	30 000	84 ± 5	3 ± 2	13 ± 5	0 ± 0				
SSK	108	16 100	81 ± 9	3 ± 6	16 ± 7	0 ± 1				
NN	63	3 300	85 ± 9	1 ± 1	9 ± 6	5 ± 6				
NÖ	40	1 400	.. ± ± ± ± ..				

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från JO 10 SM 1701.

3) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

4) Produktionsområden, se sid 8.

3.2 Tidpunkt för första jordbearbetning inför 2016 års grödor (höstspannmål, vårkorn och havre)

3.2 Time of first tillage before sowing of crops harvested 2016 (winter grain, spring barley and oats)

Höstspannmål	Andel av arealen som bröts i											
	Juli		Augusti		September		Oktober		November		Övriga månader	
	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹
Riket												
2016	1 ± 1		30 ± 3		61 ± 3		7 ± 1		1 ± 1		0 ± 0	
2014	2 ± 1		50 ± 3		45 ± 3		2 ± 1		0 ± 0		0 ± 0	
2012	3 ± 1		38 ± 3		53 ± 3		6 ± 1		0 ± 0		0 ± 0	
2010	1 ± 1		42 ± 3		48 ± 3		7 ± 2		1 ± 1		1 ± 1	
2008	3 ± 1		41 ± 3		45 ± 3		9 ± 2		1 ± 0		2 ± 1	
2006	4 ± ..		37 ± ..		47 ± ..		8 ± ..		1 ± ..		3 ± ..	
Produktionsområden²												
GSS	0 ± 0		27 ± 5		65 ± 6		6 ± 4		2 ± 2		0 ± 0	
GMB	0 ± 0		27 ± 6		64 ± 6		8 ± 3		1 ± 1		0 ± 0	
GNS	2 ± 1		27 ± 6		63 ± 6		7 ± 3		1 ± 1		1 ± 1	
SS	2 ± 1		41 ± 7		51 ± 7		5 ± 3		1 ± 2		0 ± 0	
GSK	1 ± 1		27 ± 6		62 ± 7		8 ± 5		1 ± 1		0 ± 0	
SSK	3 ± 4		40 ± 16		55 ± 15		2 ± 2		1 ± 1		0 ± 0	
NN	.. ± ± ± ± ± ± ..	
NO	. ± .		. ± .		. ± .		. ± .		. ± .		. ± .	
Vårkorn												
		Aug./Sept.	Oktober	November	Mars/April	Maj	Övriga månader					
		% fm ¹	% fm ¹	% fm ¹	% fm ¹	% fm ¹	% fm ¹					
Riket												
2016		17 ± 3	40 ± 3	12 ± 2	24 ± 2	5 ± 1	2 ± 1					
2014		21 ± 2	24 ± 2	9 ± 2	36 ± 3	6 ± 1	3 ± 1					
2012		16 ± 2	26 ± 2	14 ± 2	33 ± 3	9 ± 2	2 ± 1					
2010		37 ± 3	30 ± 3	14 ± 2	12 ± 2	4 ± 1	3 ± 1					
2008		27 ± 1	32 ± 2	19 ± 2	12 ± 2	3 ± 1	6 ± 1					
2006		30 ± ..	31 ± ..	18 ± ..	15 ± ..	5 ± ..	1 ± ..					
Produktionsområden²												
GSS		13 ± 4	24 ± 5	17 ± 5	40 ± 6	1 ± 1	5 ± 3					
GMB		7 ± 2	17 ± 5	16 ± 4	55 ± 6	2 ± 1	3 ± 1					
GNS		10 ± 4	54 ± 8	15 ± 6	19 ± 6	1 ± 1	2 ± 1					
SS		28 ± 7	56 ± 7	6 ± 3	5 ± 2	3 ± 3	1 ± 1					
GSK		7 ± 3	28 ± 6	20 ± 6	38 ± 7	4 ± 2	3 ± 2					
SSK		24 ± 14	43 ± 13	4 ± 5	11 ± 6	15 ± 8	2 ± 2					
NN		17 ± 11	53 ± 13	14 ± 9	1 ± 2	14 ± 7	0 ± 1					
NO		16 ± 8	46 ± 12	0 ± 0	0 ± 0	37 ± 13	1 ± 2					
Havre												
		Aug./Sept.	Oktober	November	Mars/April	Maj	Övriga månader					
		% fm ¹	% fm ¹	% fm ¹	% fm ¹	% fm ¹	% fm ¹					
Riket												
2016		12 ± 3	46 ± 4	12 ± 3	19 ± 3	6 ± 2	4 ± 2					
2014		19 ± 3	26 ± 3	6 ± 2	37 ± 4	9 ± 2	2 ± 2					
2012		14 ± 2	30 ± 3	11 ± 2	30 ± 3	13 ± 2	2 ± 1					
2010		33 ± 4	39 ± 4	9 ± 2	13 ± 3	4 ± 2	2 ± 1					
2008		24 ± 3	39 ± 3	14 ± 2	15 ± 3	3 ± 1	6 ± 2					
2006		25 ± ..	38 ± ..	13 ± ..	16 ± ..	6 ± ..	2 ± ..					
Produktionsområden²												
GSS		19 ± 10	29 ± 12	9 ± 6	35 ± 11	5 ± 4	2 ± 4					
GMB		6 ± 5	20 ± 13	9 ± 5	57 ± 16	6 ± 6	2 ± 2					
GNS		12 ± 5	46 ± 7	15 ± 5	19 ± 6	2 ± 2	6 ± 4					
SS		16 ± 6	62 ± 8	9 ± 4	7 ± 3	4 ± 3	3 ± 3					
GSK		5 ± 3	32 ± 7	20 ± 6	32 ± 6	7 ± 3	3 ± 3					
SSK		12 ± 7	48 ± 11	5 ± 3	18 ± 10	14 ± 7	2 ± 3					
NN		14 ± 10	44 ± 20	2 ± 3	2 ± 3	34 ± 24	4 ± 8					
NÖ		.. ± ± ± ± ± ± ..					

1) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

2) Produktionsområden, se sid 8.

3.3 Fånggrödor hösten 2016

3.3 Catch crops autumn 2016

Antal företag ¹	Areal fånggröda ² ha	Andel av fånggrödearealen med typ av fånggröda ³													
		Vallgräs		Vallgräs med baljväxter		Vitsenap		Rättika		Oljerättika		Höstråg		W.voldiskt rajgräs	
		%	fm ⁴	%	fm ⁴	%	fm ⁴	%	fm ⁴	%	fm ⁴	%	fm ⁴	%	fm ⁴
Riket															
2016	288	63 900	65 ± 7	9 ± 4	1 ± 1	6 ± 5	15 ± 4	2 ± 1	3 ± 2						
2015	..	13 900	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
2014	..	27 700	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
2013	..	116 000	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
2012	..	119 500	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
2011	..	120 000	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
2010	..	120 700	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
Produktionsområden⁵															
GSS	87	14 400	44 ± 12	1 ± 2	0 ± 1	12 ± 11	39 ± 12	0 ± 0	2 ± 1						
GMB	79	12 700	62 ± 10	3 ± 3	2 ± 3	4 ± 4	16 ± 6	5 ± 4	7 ± 8						
GNS	70	20 500	89 ± 8	9 ± 8	0 ± 0	0 ± 0	0 ± 1	1 ± 1	1 ± 1						
SS	13	7 600	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
GSK	33	7 900	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
SSK	6	900	.. ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
NN ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	
NO ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ± ..	

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från Jordbruksverkets administrativa register över arealbaserade stöd. För 2016 är uppgifterna preliminära och inkluderar endast arealer med åtagande för fånggrödor inom den nya ersättningen för fånggröda aktuell från och med 2016.

3) Odling av fånggröda med miljöersättning för minskat kväveläckage.

4) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

5) Produktionsområden, se sid 8.

4.1 Spridning av kalk på åkermark angivet som kalkad åkerareal (hektar och procent av total åkerareal) och kalkningsmedel (ton) 2016

4.1 Application of lime on arable land expressed as limed area (hectare and percentage of total arable land) and lime product (tonnes) 2016

	Antal företag ¹	Antal kalkande företag ²	Areal åker ³ ha	Kalkad åkerareal		Kalkad åkerareal		Kalkningsmedel ⁴	
				ha	fm ⁵	%	fm ⁵	ton	fm ⁵
Riket									
2016	4 421	608	2 579 600	71 800 ±	7 400	2,8 ±	0,3	336 600 ±	39 200
2014	2 433	366	2 596 500	70 500 ±	10 900	2,7 ±	0,4	331 700 ±	47 400
2012	2 755	442	2 608 300	80 600 ±	9 000	3,1 ±	0,4	382 900 ±	50 500
2010	3 981	571	2 633 500	73 400 ±	6 800	2,8 ±	0,3	329 000 ±	32 300
Produktionsområden⁶									
GSS	530	135	325 600	17 200 ±	3 200	5,3 ±	0,9	87 300 ±	17 400
GMB	692	76	314 300	7 800 ±	2 100	2,5 ±	0,6	41 900 ±	13 100
GNS	596	88	442 400	10 400 ±	3 000	2,3 ±	0,7	49 200 ±	20 600
SS	653	91	597 400	15 700 ±	4 100	2,6 ±	0,7	75 200 ±	20 400
GSK	1 013	148	458 300	14 600 ±	3 200	3,2 ±	0,7	55 200 ±	11 900
SSK	316	25	185 400	2 000 ±	800	1,1 ±	0,4	8 800 ±	3 500
NN	323	16	148 200	.. ±	..	0,9 ±	0,6	.. ±	..
NÖ	298	29	108 000	2 800 ±	1 600	2,6 ±	1,3	12 200 ±	6 800
Län									
Stockholms län	88	9	81 200	.. ± ± ±	..
Uppsala län	153	16	164 100	.. ±	..	1,2 ±	0,8	.. ±	..
Södermanlands län	161	29	124 800	5 400 ±	2 800	4,4 ±	1,9	25 000 ±	13 200
Östergötlands län	300	27	201 200	2 200 ±	1 000	1,1 ±	0,5	11 500 ±	5 200
Jönköpings län	220	39	86 800	4 100 ±	1 600	4,7 ±	1,7	15 800 ±	6 600
Kronobergs län	114	23	46 700	2 200 ±	1 000	4,8 ±	1,9	9 200 ±	4 400
Kalmar län	285	20	119 800	1 600 ±	900	1,4 ±	0,7	7 900 ±	4 100
Gotlands län	166	1	85 800	.. ± ± ±	..
Blekinge län	101	20	30 600	1 300 ±	600	4,3 ±	1,8	5 900 ±	2 900
Skåne län	773	160	440 700	20 300 ±	3 700	4,6 ±	0,8	111 500 ±	21 900
Hallands län	239	58	108 400	6 500 ±	2 300	6,0 ±	2,0	21 900 ±	7 300
Västra Götalands län	704	107	463 600	12 200 ±	3 300	2,6 ±	0,7	52 000 ±	20 600
Värmlands län	160	10	105 700	.. ±	..	1,2 ±	0,6	.. ±	..
Örebro län	140	25	104 000	4 500 ±	2 300	4,3 ±	1,8	20 000 ±	11 000
Västmanlands län	95	12	101 200	.. ±	..	1,8 ±	1,3	.. ±	..
Dalarnas län	129	7	59 300	.. ± ± ±	..
Gävleborgs län	134	9	66 700	.. ±	..	1,2 ±	0,7	.. ±	..
Västernorrlands län	115	5	47 700	.. ± ± ±	..
Jämtlands län	65	2	39 900	.. ± ± ±	..
Västerbottens län	198	24	68 500	2 300 ±	1 500	3,4 ±	1,8	11 100 ±	6 800
Norrbottnens län	81	5	32 800	.. ± ± ±	..

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Antal företag i undersökningen som angett att de spridit kalk det aktuella året.

3) Arealuppgifter från JO 10 SM 1701

4) Kalkningsmedel ej korrigerat för vattenhalt.

5) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

6) Produktionsområden, se sid 8.

4.2 Total mängd kalciumoxid (ton CaO) och magnesium (ton) i spridd kalk samt hektargivor på kalkad åkerareal (ton CaO/hektar, kg magnesium/hektar) 2016

4.2 Total amount of calcium oxide (tonnes CaO) and magnesium (tonnes) in applied lime and amount per hectare on limed arable land (tonnes CaO/hectare, kg magnesium/hectare) 2016

	CaO		CaO		Magnesium		Magnesium	
	ton	fm ¹	ton/ha	fm ¹	ton	fm ¹	kg/ha	fm ¹
Riket								
2016	142 200 ± 16 200		2,0 ± 0,1		5 600 ± 800		78 ± 10	
2014	136 000 ± 19 400		1,9 ± 0,1		5 700 ± 1 200		82 ± 12	
2012	157 900 ± 20 100		2,0 ± 0,1		6 700 ± 1200		84 ± 12	
2010	135 400 ± 12 600		1,8 ± 0,1		6 200 ± 1 000		85 ± 11	
Produktionsområden²								
GSS	32 600 ± 6 400		1,9 ± 0,1		1 700 ± 500		97 ± 25	
GMB	16 600 ± 4 900		2,1 ± 0,2		600 ± 200		82 ± 20	
GNS	22 000 ± 8 800		2,1 ± 0,5		700 ± 300		68 ± 16	
SS	32 600 ± 8 700		2,1 ± 0,1		800 ± 200		53 ± 14	
GSK	25 400 ± 5 500		1,7 ± 0,2		1 200 ± 400		85 ± 22	
SSK	4 200 ± 1 700		2,1 ± 0,3		.. ± ..		177 ± 98	
NN	.. ± ± ± ± ..	
NÖ	5 600 ± 3 000		2,0 ± 0,3		100 ± 100		37 ± 7	
Län								
Stockholms län	.. ± ± ± ± ..	
Uppsala län	.. ± ± ± ± ..	
Södermanlands län	11 000 ± 5 700		2,0 ± 0,2		300 ± 100		49 ± 28	
Östergötlands län	5 200 ± 2 400		2,4 ± 0,2		.. ± ± ..	
Jönköpings län	7 200 ± 3 000		1,8 ± 0,2		300 ± 100		78 ± 24	
Kronobergs län	4 400 ± 2 100		2,0 ± 0,1		.. ± ± ..	
Kalmar län	3 400 ± 1 700		2,1 ± 0,2		100 ± 0		59 ± 12	
Gotlands län	.. ± ± ± ± ..	
Blekinge län	2 500 ± 1 300		1,9 ± 0,4		100 ± 100		98 ± 51	
Skåne län	41 900 ± 8 200		2,1 ± 0,1		2 200 ± 600		108 ± 22	
Hallands län	9 700 ± 3 200		1,5 ± 0,2		400 ± 200		59 ± 24	
Västra Götalands län	23 300 ± 8 800		1,9 ± 0,4		800 ± 300		65 ± 15	
Värmlands län	.. ± ± ± ± ..	
Örebro län	8 300 ± 4 500		1,8 ± 0,2		200 ± 100		53 ± 17	
Västmanlands län	.. ± ± ± ± ..	
Dalarnas län	.. ± ± ± ± ..	
Gävleborgs län	.. ± ± ± ± ..	
Västernorrlands län	.. ± ± ± ± ..	
Jämtlands län	.. ± ± ± ± ..	
Västerbottens län	5 100 ± 3 000		2,2 ± 0,3		100 ± 100		35 ± 6	
Norrbottnens län	.. ± ± ± ± ..	

Anm: Mängden av CaO och magnesium redovisas i torrsubstans.

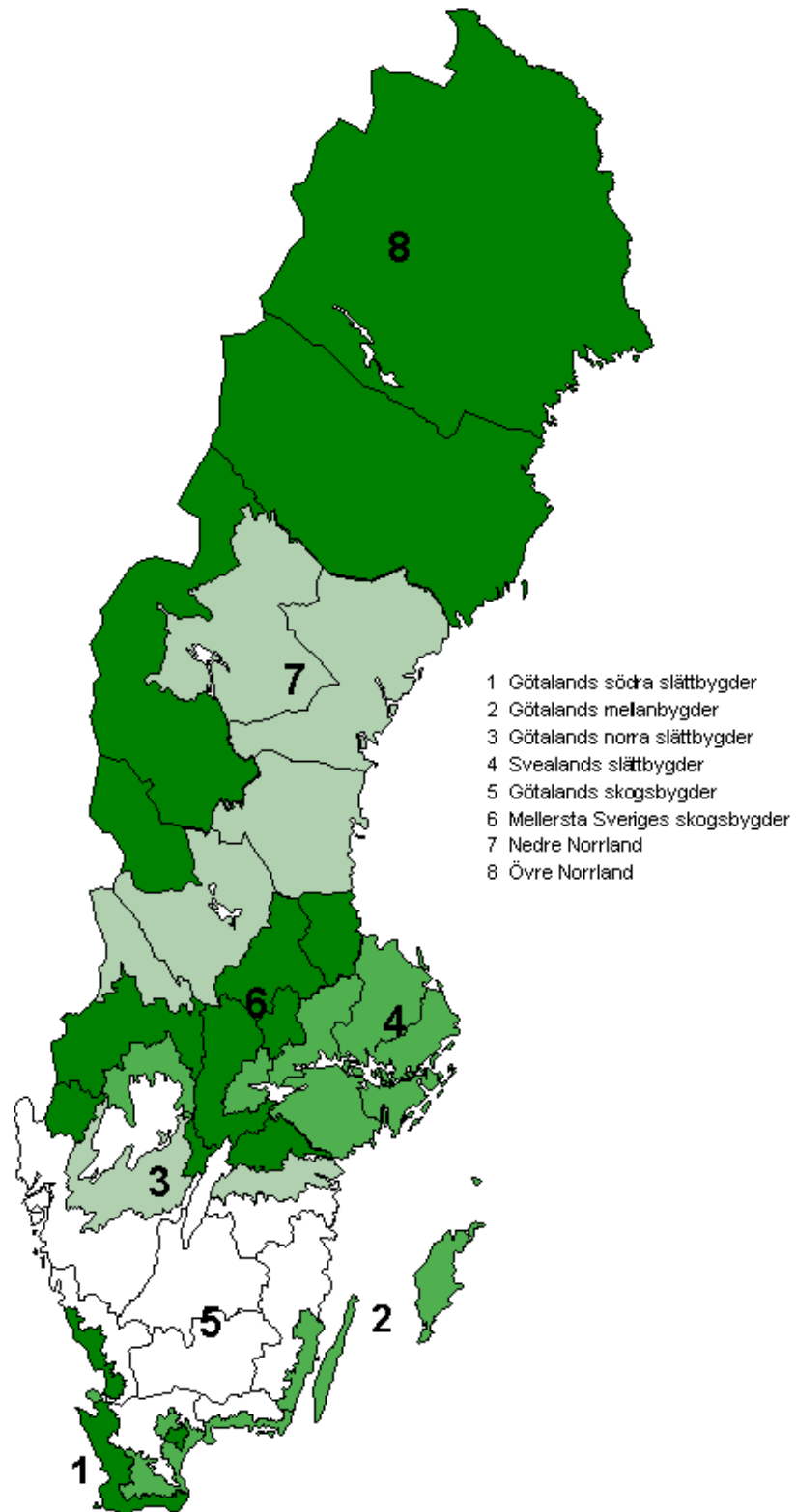
1) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

2) Produktionsområden, se sid 8.

Kartor

1. Produktionsområden (PO8)

1. Agricultural production areas (PO8)

Fakta om statistiken

Undersökningsserien där Odlingsåtgärder ingår inleddes 1988, och undersökningar har genomförts intermittent sedan dess. Mellan 1988 och 2003 ingick frågor om odlingsåtgärder som en del i undersökningen om gödselmedel i jordbruket. Från och med 2006 till och med 2014 utfördes en separat undersökning om odlingsåtgärder, för att 2016 återigen bli en del av undersökningen Gödselmedel och odlingsåtgärder i jordbruket.

Syftet med undersökningen om odlingsåtgärder är bland annat att få regionala data inom växtnäringsområdet som kan användas för att belysa jordbrukets miljöpåverkan, som till exempel användning av träda, slåttervall, fånggrödor och jordbearbetning. Vid ett tillfälle (2012) har användning av skörderester ingått. Från och med 2014 ingår uppgifter om spridning av kalk på åkermark.

Statistiken används bland annat för att utvärdera de miljömål inom växtnäringsområdet som ställts upp av regering och riksdag men även som underlag för rådgivning inom växtnäringsområdet. Statistiken ger även underlag för internationell rapportering enligt till olika konventioner och till EU.

Planering, upplägg och utvärdering av undersökningen har skett efter samråds-kontakter med Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Vattenmyndigheterna, Sveriges lantbruksuniversitetet (SLU) och f.d. JTI (del av RISE, Research Institutes of Sweden).

Detta omfattar statistiken

Målpopulationen utgörs av jordbruksföretag som sökt arealersättning för odling på åkermark under 2016 eller har stor djurhållning 2016.

Statistiska mått som redovisas är summor (totaler) och andelar av olika former av träda, slåttervall, bearbetningstekniker, fånggrödor, bearbetningstidpunkter samt spridning av kalk på åkermark. Redovisning sker för hela riket, åtta produktionsområden (PO) och för kalk även för län. Statistiken avser växtodlingsåret 2015/2016, undantaget delen om kalk som avser kalenderåret 2016.

De huvudsakliga målvariabler och observationsvariabler som samlas in i undersökningen listas nedan.

- För träda (avser största trädesfältet):
 - Om träda fanns på gården under 2016.
 - Trädans etablering.
- För slåttervall (avser största fältet med slåttervall):
 - Om slåttervall fanns på gården under 2016.
 - Vilket år slåttervallen såddes in.
 - Om baljväxter fanns i utsädet till slåttervallen.
 - Vilka baljväxtyper som i så fall fanns i detta utsäde.
- För jordbearbetning:
 - För vårkorn (avser största fältet med vårkorn):
 - Om vårkorn fanns på gården under 2016.
 - Hur fältet bearbetades efter 2015 års gröda.
 - När fältet bearbetades första gången efter 2015 års gröda.

För havre (avser största fältet med havre):

- Om havre fanns på gården under 2016.
- Hur fältet bearbetades efter 2015 års gröda.
- När fältet bearbetades första gången efter 2015 års gröda.

För höstspannmål (avser största fältet för allt slags höstspannmål):

- Om höstspannmål fanns på gården under 2016.
- Hur fältet bearbetades efter 2015 års gröda.
- När fältet bearbetades första gången efter 2015 års gröda.

- Fånggrödor 2016:
 - Om fånggröda fanns på gården 2016.
 - Vilka fånggrödor som i så fall fanns.
- Kalkning 2016:
 - Vilken eller vilka kalkprodukter som spridits under 2016.
 - Hur stor total mängd kalk som spridits.
 - Hur stor spridningsarealen var.

Dessutom samlas uppgifter om arealer in för grödor som odlas men inte hittats i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

Målvariabler som hämtas från register är:

- För träda (avser största fältet med träda):
 - Trädans ålder.
- För slåttervall (avser största fältet med slåttervall):
 - Om vallen var ekologiskt odlad.
- För fånggröda:
 - Totala arealen med fånggröda på gården.

Definitioner och förklaringar

Ekologisk slåttervall – Slåttervall med ersättning för ekologisk odling.

Fånggröda – Växtlighet mellan två grödor i syfte att minska förlusterna av växtnäring. I undersökningen ingår endast fånggröda med miljöersättning för minskat kväveläckage.

Kortliggande träda – Träda som ingår i växtföljden och ligger 1 eller 2 år.

Långliggande träda – Träda som ligger 3 år eller längre.

Slåttervall – Vallareal från vilken minst en skörd tagits.

Strukturkalk – Produkter som i dag saluförs som strukturkalk. Det är blandningar av släckt kalk och kalkstensmjöl/kalkstenskross med en halt av aktiv CaO mellan 15 och 20 procent. Andra produkter med struktureffekt, som t.ex. gips, ingår inte i undersökningen.

Träda – Med träda menas grödkod 60 i 2016 års SAM-blankett.

Så görs statistiken

Undersökningen genomfördes under hösten 2016 via det med skördeundersökningarna gemensamma webbsystemet för lantbruksstatistik. Insamlingen gjordes i en webblankett där lantbrukarna kunde lämna sina uppgifter direkt via internet till SCB och där motsvarande uppgifter hämtades in genom telefonintervjuer med de företag som inte lämnat uppgifter själva.

Som urvalsram används en delmängd av Lantbruksregistret (LBR) avseende 2015. Uppgifterna i Lantbruksregistret vid urvalstillfället avser förhållandena året före undersökningsåret, varför en viss över- respektive undertäckning föreligger i förhållande till målpopulationen.

Den del av rampopulationen som var föremål för datainsamling innefattade jordbruksföretag med mer än 5,0 hektar åkermark eller stor djurhållning. Undersökningen baseras på ett så kallat cut-off-förfarande, där de minsta företagen (med högst 5,0 hektar och liten djurhållning), utesluts från datainsamlingen men ingår i statistiken. På urvalet matchas sedan 2016 års grödor från Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd.

Inför urvalet av företag korsklassificerades sju olika driftsinriktningar med åtta produktionsområden i ramen. Driftsinriktningarna var växtodling, mjölkkor, övriga nötkreatur, grisar, övrig djurhållning, blandad växtodling/djurhållning och småbruk. Efter sammanslagning av vissa klasser, avgränsades 53 strata (urvalsgrupper). Urvalssannolikheten i varje stratum är relaterad till arbetsbehovet uttryckt i antal standardtimmar på företaget.

I ett andra urvalssteg väljs ett fält för varje gröda som odlas på gården. Eftersom det inte bedömts möjligt att vid en telefonintervju slumpmässigt ta ut ett fält, har konsekvent uppgifter för det största fältet av respektive gröda inhämtats. Detta fält antas sedan vara representativt för samtliga fält av den grödan. Effekten på resultaten av att genomgående fråga om det största fältet av varje gröda i Gödselmedelsundersökningen har utvärderats i en kvalitetsstudie av Bergström m.fl. (2009)¹.

Till 2016 års undersökning drogs ett urval av 5 150 jordbruksföretag över hela landet, vilket var en utökning med 2 150 företag jämfört med undersökningen 2014. Uppgiftslämmandet var frivilligt.

År 2016 var urvalet positivt samordnat med urvalet till undersökningen Skörd av spannmål, trindsäd och oljevaxter, vilket innebar att cirka 2 600 gårdar blev uttagna till båda undersökningarna. Samordningen ökar användbarheten av data avseende frågor som rör både odlingsåtgärder och skörd.

Specialbearbetningar utförs på uppdragsbasis. Forskare, utredare m.fl. kan få tillgång till avidentifierat material efter särskild prövning.

Statistikens tillförlitlighet

Olika feltyper

Urvalsfel. Urvalsfelen är det fel som uppkommer på grund av att inte alla jordbruksföretag ingår i undersökningen, utan bara ett urval av företag. Undersökningens skattade värde kommer då att skilja sig från det värde som man skulle fått om företagen totalundersökts.

¹ Bergström J., Brånvall G., Andrist Rangel, Y. and Svensson J. (2009). Aspects of the Swedish survey on use of fertiliser and animal manure. Regions and Environment Department & Process Department, Statistics Sweden. Intern rapport, Eurostat.

Exakt hur stort urvalsfelet är i en specifik undersökning går inte att veta. Dock kan man få en uppfattning om inom vilka intervall urvalsfelet befinner sig. Det som främst håller nere urvalsfelet är ett stort antal utvalda företag, men även variabeln i sig spelar roll för urvalsfelets storlek. Ett vanligt mått på urvalsfelets storlek är spannet av det 95-procentiga konfidensintervallet, som i detta SM:s tabeller redovisas genom statistikvärdet plus/minus felmarginalen. Detta intervall innesluter i 95 fall av 100 det sanna värde som man är ute efter att skatta, under förutsättning att de systematiska felen är små. Ju större intervallet är, desto mindre säker är skattningen.

Exempel: Andelen trädesareal med kortliggande träd 2012 är enligt tabell 1.1 38 ± 4 %. Ett 95-procentigt konfidensintervall ges då av [34;42]. Man kan då med liten felrisk (5 %) säga att intervallet mellan 34 och 42 % innesluter den verkliga arealen.

Exempel forts.: Andelen av trädesarealen med kortliggande träd skattades för 2010 till 46 % och för 2012 till 38 %. Kan man säga att minskningen med 8 procentenheter mellan åren är signifikant, det vill säga att skillnaden inte enbart kan tillskrivas den slumpmässiga osäkerheten från urvalen? Felmarginerna var 4 % både 2010 och 2012. Vi kan inledningsvis konstatera att intervallet för 2010 [42;50] och intervallet för 2012 [34;42] överlappar varandra. Detta indikerar att minskningen eventuellt inte är signifikant. Vi beräknar en felmarginal för ett 95-procentigt konfidensintervall för minskningen på följande sätt:

$$1,96 \cdot \sqrt{(0,04/1,96)^2 + (0,04/1,96)^2} \approx 0,06 \text{ dvs. } 6\%$$

Ett 95-procentigt konfidensintervall för minskningen (8 ± 6) ges då av [2;14]. Intervallet är skilt från noll, vilket betyder att minskningen *är* signifikant, dvs. statistiskt säkerställt.

Täckningsfel: Täckningsfelen sammanhänger i denna undersökning främst med att urvalet dragits på basis av Lantbruksregistrets uppgifter för år 2015. Nyttillkomna företag ingår då inte i urvalet och andra kan ha upphört. Därför kan en viss undertäckning och övertäckning förekomma. Under- och övertäckning bedöms påverka resultaten i mycket liten utsträckning.

Mätfel: Uppgifterna samlas från och med 2016 in via det med skördeundersökningarna gemensamma webbsystemet för lantbruksstatistik. Insamlingen sker i en webblankett där lantbrukarna kan lämna sina uppgifter direkt via internet till SCB och där motsvarande uppgifter hämtas in genom telefonintervjuer med de företag som inte lämnat uppgifter själva. För att lantbrukarna ska känna trygghet vid uppgiftslämnandet och för att minska risken för missförstånd anlitas intervjuare som har lantbrukserfarenhet. Dessa intervjuare kan också bedöma om uppgifterna är rimliga och reda ut eventuella oklarheter direkt med uppgiftslämnarna. Webblanketten innehåller dessutom olika kontroller för att minska risken för misstag. Orimliga värden korrigeras efter datainsamlingen av sakkunniga granskare.

Bortfallsfel. Objektbortfallet i 2016 års undersökning uppgick till 19 procent, varav 7 procentenheter berodde på vägran från jordbrukarnas sida att medverka i undersökningen. Utöver bortfallet av hela företag tillkommer ett partiellt bortfall av enstaka uppgifter i varierande omfattning. I skattningsförfarandet ligger ett antagande om att bortfallet har samma förväntade medelvärde som det inkomna materialet inom respektive stratum.

Modellantaganden

Skattningarna för målpopulationen har tagits fram genom ett modellantagande att odlingsåtgärder har samma mönster för de minsta företagen (under den cut-off-gräns som satts för datainsamlingen) som för övriga företag. Tillförlitligheten bedöms inte påverkas i någon större grad av osäkerheten i detta modellantagande, eftersom arealen är så liten under cut-off-gränsen.

Ett annat modellantagande är att det största fältet för respektive gröda är ”representativt” för samtliga fält av grödan.

Uppgifter om innehållet av CaO, magnesium och kadmium i kalkningsmedlen kommer från innehållsdeklarationer enligt kalkproducenter och leverantörer. Den framräknade mängden av CaO, magnesium och kadmium har justerats för vattenhalt.

Bra att veta

Jämförbarhet över tid

Innehåll

År 2012 ingick frågor om skörderester tillfälligt i undersökningen. Samma år lades frågor om fånggrödor före sådd av vårkorn och havre till. År 2014 togs frågor om anskaffning av stallgödsel bort. I stället lades frågor om spridning av kalk på åkermark till i undersökningen. Motsvarande uppgifter för kalk har tidigare samlats in i Gödselmedelsundersökningen för kalenderåret 2010 och 2012, men publicerades för första gången 2015 (MI 30 SM 1502).

Uppgifter om årlig *försäljning* av kalk har fram till och med 2012 samlats in via undersökningen ”Försäljning av kalk för jord- och trädgårdsbruk, sjöar, vattendrag och skog” och publicerats i MI 30-serien, med sista publicering i MI 30 SM 1303. Skillnader i statistiken över kalkanvändning och kalkförsäljning antas bero på svårigheter att i undersökningen för försäljningsstatistiken identifiera alla industrirestprodukter som säljs eller skänks bort som pH-höjande kalkprodukter för jordbruksändamål; ett fenomen som kraftigt ökat sedan slutet av 1990-talet.

Resultat från 2012 års undersökning angående hantering av skörderester var de första att publiceras som officiell statistik sedan SM:et ”Utnyttjande av halm och blast från jordbruksgrödor 1997” (MI 63 SM 9901). Då indelningen av kategorier skiljer sig något mellan undersökningarna bör detta beaktas vid jämförelse av resultaten. Den största skillnaden är att i 1997 års undersökning ställdes inga frågor om andel areal där grödan skördats som grönfoder, medan detta ingick i 2012 års undersökning.

Inför 2016 års undersökning gjordes en noggrann översyn av statistikbehovet och vilka uppgifter som verkligen behöver samlas in direkt från lantbrukarna, respektive vilka som kan hämtas från olika register eller strykas helt. Detta för att minska uppgiftslämnarbördan för lantbrukarna. Se nedan, avsnittet ”Ändringar i tabeller”.

Urval

Mellan åren 2006 och 2014 var undersökningen om odlingsåtgärder en separat undersökning, och urvalet gjordes då på ett annat sätt. Som urvalsram användes Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd. I ramen för Odlingsåtgärder tillämpades en cut-off-gräns vid jordbruksföretag med minst 5,0 hektar åkerareal samt minst 0,3 hektar av undersökningsgrödorna. Företag med mindre areal än detta undersöktes inte. Urvalsramen stratifierades i 8 strata efter produktionsområden (PO8) och totalt 3 000 företag valdes ut slumpmässigt.

Sannolikheten att komma med i ett stratums urval var proportionell mot företags storlek med avseende på odlingsareal. Detta storleksmått transformerades sedan så att inga extrema inklusionssannolikheter skulle förekomma. Man får då stabilare skattningar. Detta gjordes genom att använda ett s.k. PoMix-urval, som är en "blandning" av Pareto π ps-urval och obundet slumpmässigt urval (OSU).

I 2016 års urval var antalet stora djurgårdar fler än i tidigare års urval, eftersom urvalet tidigare endast gjordes utifrån areal och ingen hänsyn togs till standard-timmar. För att få med en del av de små gårdar som tidigare ingick i urvalet till Odlingsåtgärder lades ett nytt stratum till i 2016 års gemensamma undersökning om gödselmedel och odlingsåtgärder. PoMix-urval användes även för 2016 års urval. Eftersom sannolikhetsurval har fortsatt att tillämpas (i första urvalssteget) är jämförbarheten god mellan skattningar från olika år.

Målpopulationen är i princip densamma som tidigare, nämligen jordbruksföretag som sökt arealersättning (under 2016) eller har stor djurhållning, dvs. motsvarande de företag som ingår i Lantbruksregistret. Statistiken är framräknad för att avse hela målpopulationen.

Ändringar i tabeller

I tabell 1.1 och 1.2 redovisas trädesareal fördelad på kort- respektive långliggande träda. Tidigare togs skattningarna i tabellerna fram utifrån insamlade svar om hur gammal trädan på största fältet var. Från och med 2016 har trädans ålder beräknats genom att i stället hämta uppgifter från Jordbruksverkets blockdatabas avseende största trädesfältet på de gårdar som ingick i undersökningen om odlingsåtgärder.

I tabell 2.1 redovisas slåttervallens ålder. Tidigare frågades om hur gammal slåttervallen var. P.g.a. osäkerhet kring hur denna fråga tolkades av lantbrukarna, omformulerades frågan inför 2016 års undersökning, se avsnitt "Variabler". Det nya sättet att ställa frågan bedöms ge ett säkrare statistiskt underlag, varför tidigare års data inte publiceras i den nya tabellen.

I tabell 3.3 redovisades 2012 och 2014 uppgifter om fånggröda före sådd av huvudgrödorna vårkorn och havre. Inför 2016 ändrades frågeställningen och statistiken som presenteras för 2016 avser typer av fånggröda på hela arealen med den nya ersättningen för fånggröda, som gick att söka från och med 2016. Därutöver fanns cirka 7 000 hektar i den gamla ersättningsformen för fånggröda som inte finns med i redovisningen i tabell 3.3.

Insamling

Insamlingen har sedan 2006 genomförts genom mixed mode, det vill säga via en kombination av insamlingssätt. Det som använts har varit pappersblankett, telefonintervju och webblankett. Från och med 2016 ingår undersökningen i samma webbinsamlingssystem som undersökningarna om skörd av spannmål, trindsäd och oljevaxter, skörd av potatis och skörd av vall. Lantbrukarna kan där själva svara i en webblankett eller svara på intervjufrågor som också registreras direkt i samma webblankett.

Jämförelse med annan statistik

Motsvarande uppgifter som samlats in i denna undersökning om odlingsåtgärder i jordbruket samlades före 2006 in via intervjuundersökningen Gödselmedel i jordbruket (MI 30 SM-serien).

För kalk har motsvarande uppgifter tidigare samlats in via Gödselmedelsundersökningen för kalenderåren 2010 och 2012, men publicerades i Odlingsåtgärder 2014. Uppgifter om årlig försäljning av kalk har fram till och med 2012 samlats in via undersökningen "Försäljning av kalk för jord- och trädgårdsbruk, sjöar, vattendrag och skog" och publicerats i MI 30-serien, med sista publicering i MI 30 SM 1303. Skillnader i statistiken över kalkanvändning och kalkförsäljning

antas bero på svårigheter att i undersökningen för försäljningsstatistiken identifiera alla industrirestprodukter som säljs eller skänks bort som pH-höjande kalkprodukter för jordbruksändamål; ett fenomen som kraftigt ökat sedan slutet av 1990-talet.

Publicering

Statistiken publiceras i Statistiska meddelanden (MI 30 SM, tidigare Na 30 SM). Publicering sker på SCB:s webbplats www.scb.se under Miljö.

Annan statistik

Statistik över gödselmedel i jordbruket har tidigare publicerats vartannat år. Från och med 2016 är insamlingen gemensam med undersökningen om odlingsåtgärder, men redovisning av statistiken görs separat och publicerades under våren 2017. Uppgifter för 2016 finns redovisade i MI 30 SM 1702.

Årligen publiceras regional statistik över försålda mängder växtnäring i mineralgödselmedel till jord- och trädgårdsbruk. Uppgifter för 2015/2016 finns redovisade i MI 30 SM 1701. Tidigare publicerades årligen även försäljningsstatistik över kalk till jordbrukssektorn, senast för 2012 (MI 30 SM 1303).

1995 utgav SCB en uppdaterad sammanställning med långa regionala tidsserier över försäljningen av handelsgödsel och kalk samt produktionen av stallgödsel. Resultaten redovisades i Na 30 SM 9503, "Handelsgödsel, stallgödsel och kalk i jordbruket".

Växtnäringsbalanser för svensk jordbruksmark och jordbrukssektor beräknas av SCB. I dessa beräkningar används bland annat uppgifter från undersökningarna Gödselmedel och Odlingsåtgärder i jordbruket. De senaste resultaten finns redovisade i MI 40 SM 1501.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en kvalitetsdeklaration, Odlingsåtgärder i jordbruket, på SCB:s webbplats, <http://www.scb.se>.

In English

Summary

Cultivation measures on set-aside (fallow) land, temporary grasses, winter grain, spring barley and oats, for 2016 are presented in this report. The report also includes results on catch crops and application of lime on arable land. The results are based on a survey with a sample of 5 150 agricultural holdings. Data were collected using “mixed mode”, i.e., through web questionnaires and follow-up telephone interviews during the autumn 2016. See tables 1–4 for results.

Increased share of short-term set-aside land

The total area of set-aside land increased by 38 200 hectares between 2014 and 2016. The share of short-term (1 or 2 years old) increased and was 44 per cent of the set-aside land in 2016. Old ley was the most common type of both short- and long-term set-aside land.

Temporary grasses are most commonly sown in with a mixture of leguminous plants

Of the area covered with temporary grasses, 80 per cent was established with a seed mixture containing leguminous plants. Most common is a mixture containing both red and white clover. Organic temporary grasses are more often established with a seed mixture with leguminous plants and the percentage of leguminous plants is often higher than in conventionally grown temporary grasses.

Ploughing still most common tillage method

Ploughing is the most common tillage practise before sowing of cereals. For both spring barley and oats, the share of area that was tilled during springtime decreased significantly since 2014, probably due to the lack of environmental aid for spring tillage in 2016. The area with catch crops, used to reduce nitrogen losses has decreased. The most common catch crop in the autumn of 2016 was grass, followed by oilseed radish/white radish.

Lime is applied to about three per cent of the arable land

About three per cent of the arable land was limed in 2016. The percentage has not changed since 2010. About 337 000 tonnes of lime products were applied to arable land, which equals 142 000 tonnes of CaO in total, or about 2 tonnes per hectare of limed arable land in 2016. The amount of cadmium in the lime spread on arable land was estimated at 114 kg in total for 2016.

List of tables

Symbols and abbreviations	8
1.1 Set-aside land (fallow) 2016 by short and long term set-aside	9
1.2 Set-aside land (fallow) 2016 by establishment crop	10
2.1 Temporary grasses 2016 by age	11
2.2 Temporary grasses 2016 by type of leguminous plants in the seed mixture	12
3.1 Tillage methods before crops harvested 2016 (winter grain, spring barley and oats)	13
3.2 Time of first tillage before sowing of crops harvested 2016 (winter grain, spring barley and oats)	14
3.3 Catch crops autumn 2016	15
4.1 Application of lime on arable land expressed as limed area (hectare and percentage of total arable land) and lime product (tonnes) 2016	16
4.2 Total amount of calcium oxide (tonnes CaO) and magnesium (tonnes) in applied lime and amount per hectare on limed arable land (tonnes CaO/hectare, kg magnesium/hectare) 2016	17

List of terms

andel	share
användning	use of
baljväxt	leguminous crop
brytningstidpunkt	time of first tillage
de svenska miljömålen	environmental objectives/targets
ekologisk odling	organic production
endast	only
fosfor	phosphorus
fånggröda	catch crop
företag	farm
förfrukt	preceding crop in rotation
gammal vall	old ley
Götalands mellanbygder	Central districts in Götaland
Götalands norra slättbygder	Plain districts in Northern Götaland
Götalands skogsbygder	Forest districts in Götaland
Götalands södra slättbygder	Plain districts in Southern Götaland
havre	oats
höst	autumn
höstraps	winter rape
höstspannmål	winter grain
höstvete	winter wheat
insådd	with undercrop/re-seed
jordbearbetningsteknik	tillage method
jordbruksföretag	agricultural holding
kadmium	cadmium
kalkningsmedel	lime product
klövervall	clover ley
konventionell odling	conventional production
kortliggande träda	short-term set-aside (1-2 years)
kväve	nitrogen
kväveutlakning	nitrogen leaching
lusern	lucerne
långliggande träda	long-term set-aside (3 years or more)

Mellersta Sveriges skogsbygder	Forest districts in Central Sweden
månader	months
Nedre Norrland	Lower parts of Norrland
odlingsåtgärder	cultivation measures
plöjning	ploughing
putsningar	cuttings/trimmings
rödklöver	red clover
slåttervall	ley
sockerbetor	sugar beet
strukturkalk	soil structure lime
stubbearbetning	stubble cultivation
stubbträda	stubble (set-aside)
Svealands slättbygder	Plain districts in Svealand
träda	set-aside land/fallow
undersökning	survey
uppgift saknas	data missing
vitklöver	white clover
vår	spring
vårkorn	spring barley
växtnäringsämnen	plant nutrients
åkermark	arable land
ålder	age
Övre Norrland	Upper parts of Norrland
övriga grödor	other crops